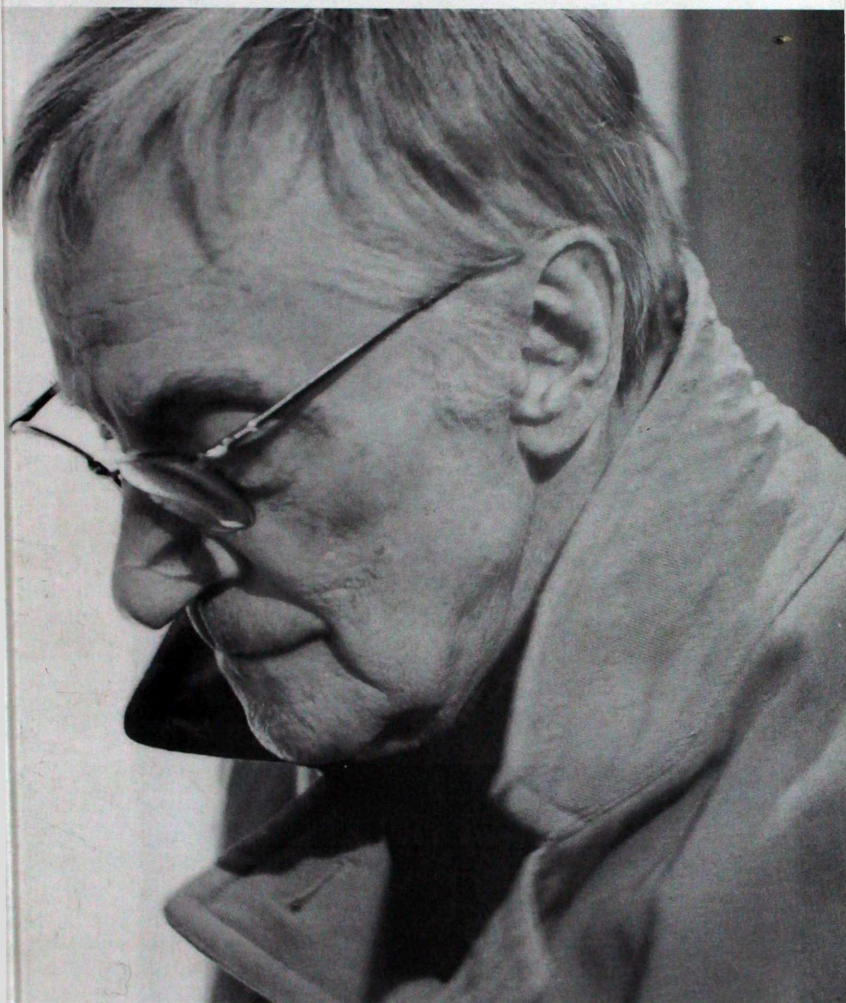

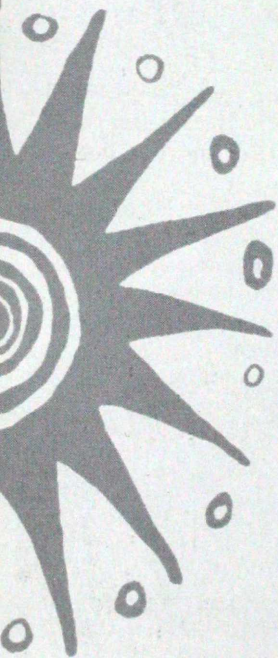

39ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΝΤΙΝΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

50 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Εκδίδεται με την ευκαιρία της τιμητικής εκδήλωσης
«Ντίνος Ηλιόπουλος – 50 χρόνια προσφορά στον ελληνικό κινηματογράφο»,
που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια
του 39ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης (13-22 Νοεμβρίου 1998).

Επιμέλεια έκδοσης: Φρίξος Ηλιάδης

Επιμέλεια κειμένων: Αχιλλέας Κυριακίδης

Παραγωγή: Αργέτυπο Α.Ε.Β.Ε.

Τόσο κοντινός τους, τόσο μακρινός τους

Ο Ντίνος Ηλιόπουλος συμπληρώνει πενήντα χρόνια παρουσία στον ελληνικό κινηματογράφο. Είναι από τους κορυφαίους εκπροσώπους μιας μεγάλης γενιάς ελλήνων ηθοποιών, κωμικών κυρίως, στο ταλέντο, την εργατικότητα, τη σεμνότητα, την αμεσότητα και τον ηρωισμό των οποίων στηρίχτηκε το αιθαλές (όπως αποδεικνύεται, από την τηλεοπτική του χρήση) φαινόμενο της εγχώριας κινηματογραφικής κωμωδίας.

Οι έλληνες κωμικοί ανέπτυξαν τύπους και χαρακτήρες της νεοελληνικής ηθογραφίας, αυτοσαρκαζόμενοι, κατά κύριο λόγο, είτε για τις σωματικές τους ιδιαιτερότητες είτε για τα τοπικιστικά τους γλωσσικά ιδιώματα. Ο Ηλιόπουλος είναι ο πρώτος που δεν αυτοσαρκαάζεται (γιατί δεν είναι χοντρός, κοντός ή βλάχος), αλλά ανακαλύπτει τη λεπτή γραμμή της αυτοειρωνείας για μια ιδιαιτερότητά του που δεν είναι σωματικό μειονέκτημα, και υπογραμμίζει έτσι την αγοραφοβία του.

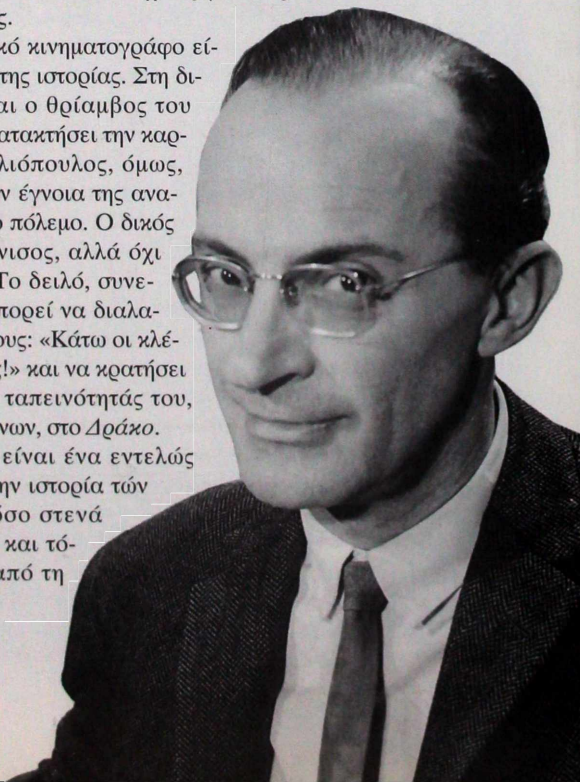
Σ' όλες σχεδόν τις ταινίες του είναι ο ευγενικός, συνεσταλμένος κύριος που για να κατακτήσει μια θέση στην καρδιά της παρέας, χρειάζεται να μεθύσει, να ερωτευτεί, να τολμήσει να βγει επιτέλους στο φως. Στην προσπάθεια αυτή, μοιάζει να συνοψίζει την αγωνία ενός δειλού και, ίσως, ασήμαντου να επιβληθεί.

Πολλοί, γι' αυτό, θεωρούν, απρόσμενη τη μεταστροφή του Ηλιόπουλου, στον δραματικό, εσωτερικά σπαραχτικό ρόλο, στο *Δράκο* του Νίκου Κούνδουρου. Όμως, μια προσεκτικότερη ανάγνωση των χαρακτήρων που έπλασε, ακόμα και με τα επαναλαμβανόμενα ερμηνευτικά του «τρικ», φανερώνει μια εσωτερική αγωνία για την ανάδειξη της ταπεινότητας, της σεμνότητας, της δειλίας ως προσόντων και όχι ως μειονεξιών της ανθρώπινης ύπαρξης.

Οι κωμικοί στον ελληνικό κινηματογράφο είναι συνήθως οι χαμένοι της ιστορίας. Στη δική τους ήττα στηρίζεται ο θρίαμβος του ομορφόπαιδου που θα κατακτήσει την καρδιά της όμορφης. Ο Ηλιόπουλος, όμως, σχεδόν ποτέ δεν είχε την έγνοια της αναμέτρησης σ' έναν μάταιο πόλεμο. Ο δικός του πόλεμος, εξίσου άνισος, αλλά όχι μάταιος, είναι ηθικός. Το δειλό, συνεσταλμένο ανθρώπακι μπορεί να διαλαλήσει σε όλους τους τόνους: «Κάτω οι κλέφτες, κάτω οι λωποδύτες!» και να κρατήσει το φοβερό μυστικό της ταπεινότητάς του, στο χορό των απελπισμένων, στο *Δράκο*.

Ο Ντίνος Ηλιόπουλος είναι ένα εντελώς ξεχωριστό κεφάλαιο στην ιστορία των ελλήνων ηθοποιών, τόσο στενά συνδεδεμένο μ' αυτούς και τόσο ριζικά αποκλίνον από τη φθορά τους.

Γιώργος Μπράμος

Ντίνος Ηλιόπουλος

Η κωμική τέχνη του κ. Ηλιόπουλου ξεκινάει από την Κομέντια ντελ Άρτε, όχι τόσο γιατί ακολουθεί κάποιον συγκεκριμένο τύπο αυτής της υποκριτικής παράδοσης, αλλά γιατί οικοδομεί τους ρόλους με τον ίδιο τρόπο. Ο Ηλιόπουλος παίζει ένα ρόλο και, ταυτόχρονα, τον τύπο του μέσα στο ρόλο. Είναι ο κατ' εξοχήν ηθοποιός με τα τυποποιημένα τερτίπια, με τη διαφορά πως δεν είναι ένας τυποποιημένος ηθοποιός. Έχει κατασκευάσει έναν κωμικό κώδικα τελείως προσωπικό, ύστερα από μελέτη των προσόντων του και των ελαττωμάτων του. Μεγάλοι κωμικοί είναι εκείνοι που, κωδικοποιώντας τα μέσα τους, εξαίρουν –υπερτονίζοντας, υπογραμμίζοντας– το ελάττωμά τους. Αυτή η μέθοδος απαιτεί ένστικτο και μεγάλη φαντασία, δύο προσόντα που διαθέτει αφειδώλευτα ο Ηλιόπουλος.

Το ελάττωμα του Ηλιόπουλου ως ηθοποιού είναι η δυσχερέιά του ν' απομνημονεύει το λόγο, και μια έμφυτη αφηρημάδα.

Ο Ηλιόπουλος μαθαίνει –υποπτεύομαι– με το αφτί. Ακούει αυτοσχεδιάζοντας στα κενά, ως που να κατανοήσει το λόγο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα έναν ιδιόζοντα ρυθμό, ο οποίος, από τη φύση του,

είναι κωμικός. Τυπικό γνώρισμα του ρυθμού του είναι η εναλλαγή αργής κίνησης και γρήγορης εκφώνησης του λόγου. Σπάνια κινείται όταν μιλά, έτσι ώστε η παρουσία του στη σκηνή είναι μια συνεχής χορευτική κίνηση που διακόπτεται από στάσεις, όπου εκφωνείται ο λόγος, πάντα σε αργότερο ρυθμό από το ρυθμό της κίνησης που προηγείται ή έπεται. Η κίνηση, όμως, δεν εί-

ναι τυχαία· πολλές φορές, φτάνει στο αραβούργημα με τη συμμετοχή όλου του σώματος.

Ποτέ ο Ηλιόπουλος δεν αποκρυσταλλώνει την κίνηση σε μια πάγια έκφραση. Ενώ δίνει την εντύπωση του τέλεια μελετημένου, ένα είδος γοητευτικής άμυνας που τον συνέχει, αφήνει γύρω απ' τις κινήσεις του ένα ασαφές μετείκασμα, με αποτέλεσμα να φαίνεται πως συνεχώς εφευρίσκει το ρυθμό κι αυτοσχεδιάζει. Έχω την εντύπωση πως δεν υπάρχει πιο σχολαστικός ηθοποιός κατά τη διάρκεια της δοκιμής. Μένω με τη γνώμη, όπως τόσα χρόνια τον παρακολουθώ, πως έχει μετρήσει με το χιλιοστό κάθε βήμα του, κάθε απόσταση και κάθε φωτοσκίαση των αντιδράσεών του. Κι όμως, όταν τον βλέπεις στην παράσταση, νομίζεις πως ψάχνει να βρει την επόμενη κίνηση, πως τώρα μαθαίνει τις θέσεις του και πως με κόπο εκφωνεί τα λόγια του. Η όλη του προσπάθεια αφήνει στο θεατή τη γεύση του ανολοκλήρωτου, κι εδώ ακριβώς είναι το μυστικό της μεγάλης του τέχνης, αλλά κι ο μεγάλος

του εχθρός. Είναι ένας κωμικός δύσκολος, γιατί δεν κολακεύει ποτέ με ευκολίες το κοινό. Η αφέλεια και η αμηχανία του δημιουργούν στο θεατή μια ανασφάλεια, κι ο ρυθμός του έχει ένα υπόγειο χρώμα που, όταν έρχεται πότε πότε στην επιφάνεια, τρομάζει. Η ανασφάλεια και ο τρόμος δημιουργούν στο θεατή μια διαθεσιμότητα και του επιβάλλουν το δίλημμα αν πρέπει ή δεν πρέπει να γελάσει – και σωστά, γιατί ο Ηλιόπουλος είναι ο κωμικός που, όταν είναι παγιδευμένος, θύμα, σου δίνει την εντύπωση πως πίσω απ' τα φαινόμενα κυριαρχεί μια δική του διαβολική συνέργεια που τα ελέγχει και τα κατευθύνει.

Η τέχνη του κωμικού στον Ντίνο Ηλιόπουλο είναι μια επιβεβαίωση του κανόνα πως η μεγάλη τέχνη είναι αδιαίρετη, μία, πως δεν υπακούει σε είδη ή μόδες ή ευκολίες. Σ' ένα κοινό όπως το ελληνικό, που τροφοδοτήθηκε πάντα με ευκολίες, ο κώδικας του Ηλιόπουλου είναι δυσκολονόητος, γιατί είναι επιθετικός και ανοίκειος.

Κώστας Γεωργουσόπουλος

Το χρονικό

της ζωής του

Ο Ντίνος Ηλιόπουλος γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια, από πατέρα Πελοποννήσιο και μητέρα από την Υεμένη (Ελληνίδα, φυσικά), και μεγάλωσε στη Μασσαλία, όπου οι εμπορικές δουλειές του πατέρα του έφεραν εκεί όλη την οικογένεια. Έτσι, η πρώτη γλώσσα που έμαθε, ήταν τα γαλλικά, αφού στη Μασσαλία τελείωσε το γυμνάσιο. Όταν, κάποτε, η οικογένεια κατέληξε στην Αθήνα, τότε έμαθε κι ο Ντίνος τα ελληνικά.

Στην Αθήνα, η οικογένεια του Ντίνου ήρθε το 1935, κι εκείνος, ακολουθώντας τα ίχνη του πατέρα του, μπαίνει για εμπορικές σπουδές στην «Μπερσάρ Χάι Κομέρσιαλ Σκουλ» που υπήρχε τότε εδώ. Την τελειώνει και, με το πτυχίο στην τσέπη, πάει να κάνει τη στρατιωτική του θητεία.

Όταν απολύεται από το στρατό, το πρόβλημα της δουλειάς ανακύπτει οξύ. Το θέατρο, ούτε που περνούσε απ' το μυαλό του. Ένα γραφείο αντιπροσωπιών είναι η πρώτη του δουλειά· γιατί, σε λίγο, θ' άλλαξε τις δουλειές «σαν τα ξυραφάκια», όπως λέει ο ίδιος. Έτσι, εργάστηκε, κατά καιρούς, σε ασφαλιστικά γραφεία, σε γραφεία αυτοκινήτων κ.α.

Το θέατρο πώς ξεφύτρωσε; Όχι βέβαια απ' το μηδέν...

Από μικρός, στη Μασσαλία, έβλεπε πολύ κινηματογράφο. Ο Harold Lloyd, ο Buster Keaton, ο Charlie Chaplin ήταν οι παιδικοί του ήρωες. Στην Αθήνα, είχε την τύχη να προφτάσει τους μεγάλους της σκηνης: τον Κυριάκο Μαυρέα, τον Βασίλη Αργυρόπουλο, τον Μίμη Κοκκίνη, καθώς και τον Ορέστη Μακρή και τον Βασίλη Αυλωνίτη στην ακμή τους. Κατόπιν, έρχονται οι μεγάλοι σύγχρονοι αμερικανοί κωμικοί: ο Danny Kaye, ο Bob Hope... «Κλέβω τις φιγούρες του Fred Astaire» θυμάται ο ίδιος, «κι όταν πάω σπίτι μου, βάζω ένα δίσκο στο πικάπ και προσπαθώ να τον μιμηθώ.»

Όταν, λοιπόν, απαύδησε ν' αλλάξει επαγγέλματα, σκέφτηκε να δοκιμάσει ένα καινούργιο: το επάγγελμα του ηθοποιού. Του είπαν, όμως, ότι έπρεπε να βγάλει πρώτα μια δραματική σχολή – τη Σχολή του Εθνικού, που ήταν η πιο έγκυρη. Θα έδινε εξετάσεις μ' ένα ποίημα.

Ο Ντίνος ήξερε πολλά ποιήματα (έγραφε κι ο ίδιος) κι αποφάσισε να δώσει εξετάσεις μ' ένα ποίημα του Καβάφη.

Τρέμοντας από τρακ, ανέβηκε στη σκηνή κι άρχισε ν' απαγγέλλει. «Μόλις πρόλαβα να πω τον πρώτο στίχο. Στον δεύτερο, μου είπαν: “Φτάνει – ο επόμενος!”» θυμάται – χαμογελώντας, σήμερα – ο Ντίνος.

Τότε, όμως, πόση πικρία...

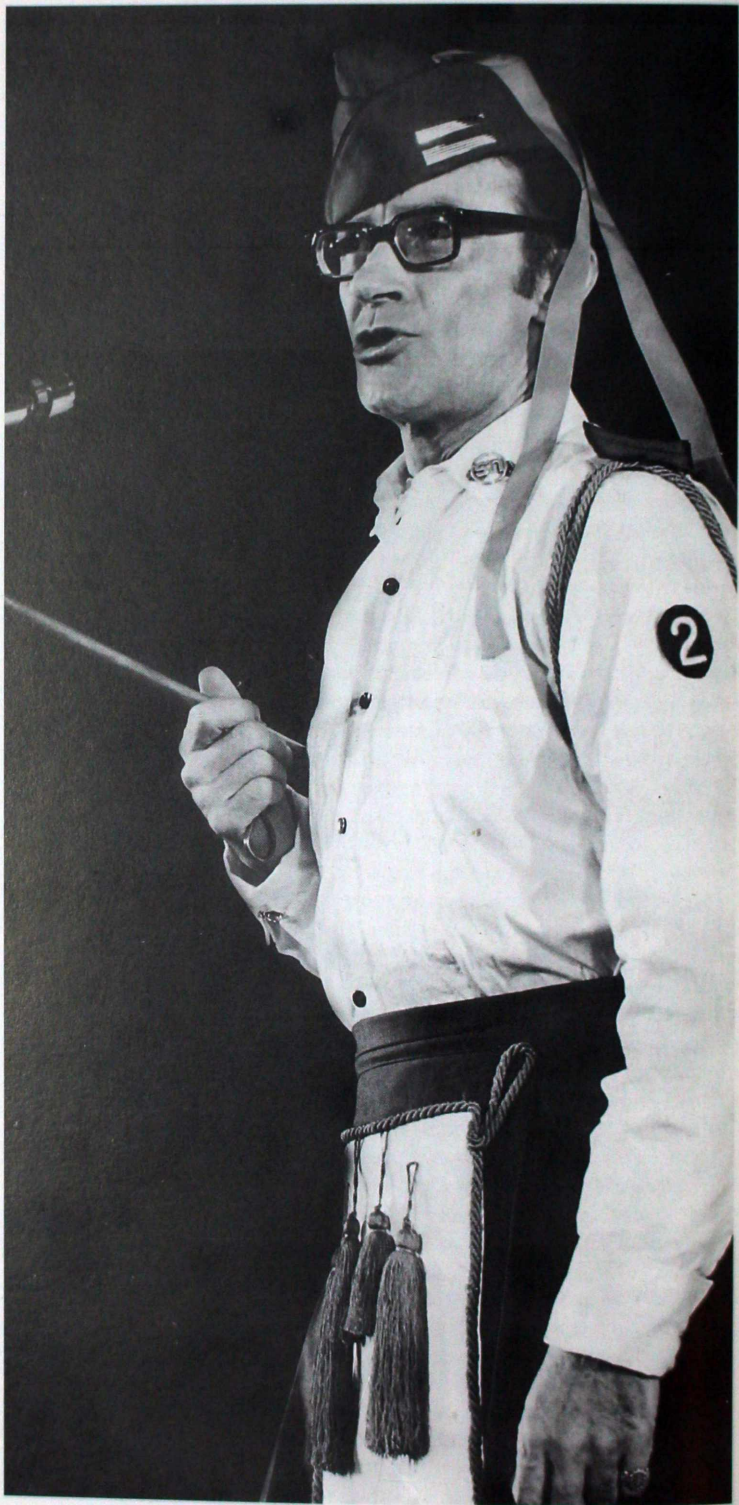
«Μπορεί να μην είχαν άδικο» λέει ακόμα. «Είχαν να εξετάσουν τριακόσιους σε μια μέρα... Τα προσόντα που ζητούσαν από πριν, ήταν ξεκαθαρισμένα: παράστημα και φωνή. Εγώ δεν διακρινόμουν για το πρώτο, κι η φωνούλα μου ήταν λίγη...»

Έτσι, χωρίς πολλά λόγια, «κόπηκε» ο Ντίνος, και ποιος ξέρει ποιες συγκυρίες, εκείνη την εποχή, δεν τον έβγαλαν οριστικά απ' το δρόμο του θεάτρου, δεν τον έκαναν να παραιτηθεί από το όνειρο...

Ποιος θυμάται, σήμερα, τον Γιαννούλη Σαραντίδη; Ίσως, κανείς – και πολύ λογικά, αφού πέθανε μόλις 42 ετών, λίγο μετά την Απελευθέρωση, στο Παρίσι.

Ο Γιαννούλης Σαραντίδης, όμως, ήταν ένα μεγάλο όνομα του ευρωπαϊκού θεάτρου, πριν από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Διευθυντής του Théâtre Sarah Bernhardt του Παρισιού, με το όνομα Jean Sagan, είχε πραγματοποιήσει λαμπρές επιτυχίες, των οποίων ο απόηχος έφτασε, φυσικά, και στην Αθήνα. Έτσι, τον κάλεσε η Μαρίκα Κοτοπούλη να σκηνοθετήσει για το θέατρό της μερικά έργα με μεγάλες αξιώσεις. Και οι παραστάσεις εκείνες άφησαν εποχή.

Όταν ξεσπάει ο πόλεμος, ο Σαραντίδης δεν προφταίνει να φύγει πίσω στο

Παρίσι. Και μένει στην Αθήνα, για να ιδρύσει μια δραματική σχολή. Ο Ντίνος, με την κήρυξη του πολέμου, επιστρατεύεται και στέλνεται να υπηρετήσει ως ασυρματιστής.

Καθώς πέφτει η βαριά σκιά του πολέμου, ο Ντίνος μαθαίνει για τη Σχολή Σαραντιδή και πηγαίνει να δώσει εξετάσεις – άλλη μια φορά.

Μα η έκκληξή του ήταν μεγάλη, όταν, πηγαίνοντας στη Σχολή, τον πληροφορούν πως οι εξετάσεις δε θα κρατήσουν τρία λεπτά, όπως στο Εθνικό, αλλά τρεις μήνες!

Τρεις μήνες;!

«Ναι» του λένε, «τρεις μήνες, για να γίνει το τελικό κοσκίνισμα...»

Κι όταν μαθαίνει τα ονόματα των καθηγητών (Βακαλό, Καστανάκης, Καραγάτσης, Θεοτοκάς, Σιδέρης, Γιαννίδης), καταλαβαίνει πως, εδώ, τα πράγματα είναι διαφορετικά.

«Αν είχαμε μάθημα θρησκευτικών, θα δίδασκε ο... Θεός» λέει ο Ντίνος.

Και περνά όχι μόνο το τρίμηνο των εξετάσεων, αλλά και τα τρία χρόνια της σχολής, με άριστα. Ήδη, τ' όνομά του τρέχει στα θεατρικά παρασκήνια. Οι θιασάρχες ενδιαφέρονται γι' αυτόν.

Η Κατοχή δεν έχει ακόμα τελειώσει, και τα μαύρα χρόνια συνεχίζονται όταν ο Ντίνος κάνει την πρώτη του εμφάνιση –ως επαγγελματίας πια– στο θέατρο.

Στη σημερινή Πλατεία Βικτωρίας (τότε Πλατεία Κυριακού) υπήρχε το θερινό Θέατρο «Κατερίνας Ανδρεάδη», κι εκεί πρωτοεμφανίστηκε ο Ντίνος Ηλιόπουλος. Παίζει στο έργο *Κυρία, σας αγαπώ*, όπου, εκτός από την Κατερίνα, έπαιζαν και οι Θάνος Κωτσόπουλος, Νίκος Χατζίσκος, Γιάννης Αποστολίδης – μεγάλα ονόματα του θεάτρου της εποχής.

Κι ο Ντίνος, αντί να συνθλιβεί, κατορθώνει το θαύμα: να επιπλεύσει, να ξεχωρίσει, να διακριθεί ανάμεσά τους!

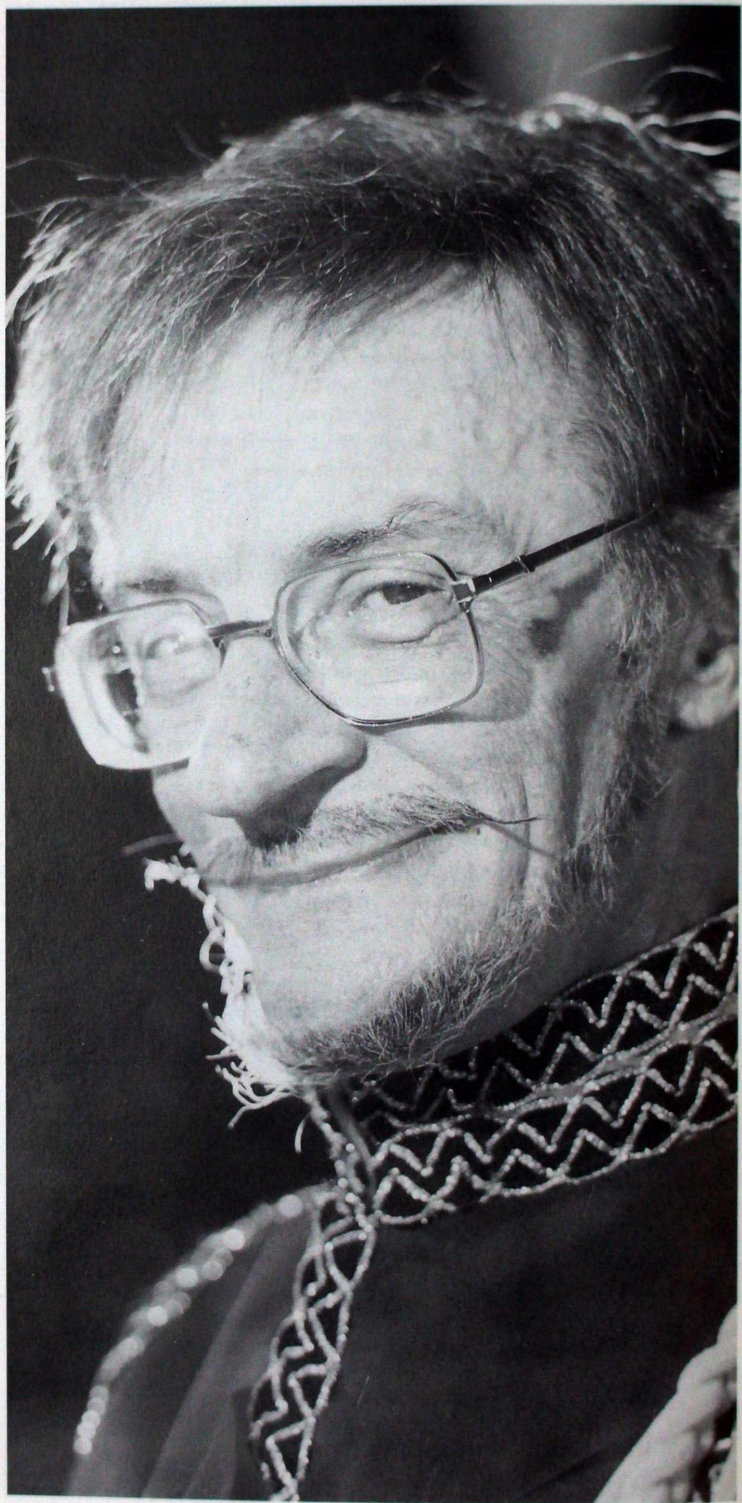
Από το 1948 αρχίζει και η μεγάλη κινηματογραφική του καριέρα, που περικλείει, μέσα στα 50 χρόνια της παρουσίας του στην έβδομη τέχνη, 76 ταινίες και άπειρες βιντεοταινίες, καθώς και τηλεοπτικά σίριαλ. Ο *δράκος* του Κούνδουρου είναι ένα χρυσό ορόσημο.

Ακολουθεί μια γόνιμη δεκαετία, από το 1944 ως το 1954, που κλείνει σημαντικούς σταθμούς της καλλιτεχνικής του ζωής κι ένα γάμο!

Η καριέρα του γνωρίζει ραγδαίο ρυθμό. Το χειμώνα του 1943-'44, παίζει με τον μεγάλο θίασο Μανωλίδου-Αρώνη-Χορν, ύστερα ξαναγυρίζει στην Κατερίνα και, τον άλλο χειμώνα (1944-'45), με τον ίδιο θίασο, παίζει στο έργο του Ο'Neal *Το πένθος ταιριάζει στην Ηλέκτρα*, όπου κάνει την πρώτη της εμφάνιση μια νεαρή κυρία, γνωστή ως τότε μόνο στους κοσμικούς κύκλους: η Μελίνα Μερκούρη...

Στο ίδιο έργο, όμως, κάνει την πρώτη του εμφάνιση κι ένας άλλος: ο Ντίνος, στο ρόλο ενός μεθυσμένου ναύτη, τραγουδά ένα τραγούδι του «άγνωστου και πρωτοεμφανιζόμενου» Μάνου Χατζιδάκι.

Τη χειμερινή περίοδο του 1945-'46, μια «μεγάλη στιγμή» της καριέρας του: ο Μάνος Κατράκης ιδρύει το θίασο «Αυλαία», που έχει αυστηρά καλλιτεχνικούς σκοπούς. Ένα από τα πρώτα στελέχη που προσλαμβάνει, είναι ο Ντίνος, για τον οποίο μιλά πια όλη η Αθήνα. Οι παραστάσεις της «Αυλαίας» ταράζουν τα λιμνασμένα νερά της θεατρικής Αθήνας, ο Ντίνος σημειώνει προσωπική επιτυχία, αλλά γίνεται και κάτι άλλο: καθώς ο θίασος στεγάζεται στο «Ρεξ» (δίνει παραστάσεις στις «κενές» μέρες και ώρες τού θιάσου Κοτοπούλη), ο Ντίνος ελκύει την προσοχή της μεγάλης Μαρίκας και του Βασίλη Λογοθετίδη. Μάλιστα, ο Λογοθετίδης, που τον είδε να παίζει, καθισμένος στην τελευταία σειρά του «Ρεξ», ακούστηκε να σχολιάζει, καθώς έβλεπε την παράσταση: «Τι κλόουν! Τι καταπληκτικός κλόουν!»

Μια τέτοια φράση, από έναν τόσο μεγάλο ηθοποιό, ήταν η καθιέρωση, το «χρυσό στέμμα» που έπαιρνε ο νέος κωμικός.

Τον επόμενο χειμώνα, ήταν στέλεχος του θιάσου Κοτοπούλη... Και περιγράφει ο ίδιος: «Μια μέρα, ανοίγοντας τη δεύτερη σελίδα των εφημερίδων για να διαβάσω τα θεατρικά νέα, έμεινα κατάπληκτος κι άφωνος από συγκίνηση... Μέσα σ' ένα πλαίσιο, μια μεγάλη διαφήμιση του θεάτρου Κοτοπούλη ανέφερε με χοντρά γράμματα τα ονόματα ΜΑΡΙΚΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΗ – ΝΤΙΝΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, κι ακολουθούσε η υπόλοιπη διαφήμιση για τὸ *Έκτο πάτωμα*. Τα στοιχεία ήταν τα ίδια στα δύο ονόματα, το 'να δίπλα στ' άλλο, με μια παύλα τοσηδά να τα χωρίζει... Ήταν η πρώτη φορά που τ' όνομά μου φιγουράριζε με τόσο μεγάλα γράμματα και δίπλα σ' ένα τέτοιο μεγάλο όνομα – το μεγαλύτερο, ίσως, του νεοελληνικού θεάτρου: τ' όνομα της Μαρίκας. Αυτό, φυσικά, η μεγάλη μου δασκάλα το 'χε κάνει από αγάπη, απ' αυτή την αγάπη για τους νέους που διδαχθήκαμε όλοι από εκείνη». Το 1953, στο «Ρεξ», παίζει –μόνος πια και απόλυτος θιασάρχης– τον *Θανασάκη τον πολιτεύομενο*. Δίπλα του, η Άννα Συνοδινού.

Το καλοκαίρι του 1954, όταν παίζει στο θερινό «Σαμαρτζή» την κωμωδία του Δημήτρη Ψαθά *Ζητείται ψεύτης*, γνωρίζει μια νεαρή θαυμάστριά του, που σύντομα την κάνει γυναίκα του, και το ίδιο σύντομα (μέσα σε επτά μήνες), τη χωρίζει. Ίσως αυτό ήταν που έκανε τον Ντίνο να διατυπώσει το περίφημο απόφθεγμα του: «Το πρώτο βήμα για το διαζύγιο είναι ο γάμος...»

Όταν τερματίστηκε η συζυγική του περιπέτεια (η τόσο σύντομη, άλλωστε), ο Ντίνος ρίχτηκε με περισσότερο κέφι στη δουλειά του. Οι περιοδείες του σ' όλη την Ελλάδα, οι παραστάσεις του σε χειμερινά και θερινά θέατρα, οι ταινίες του (πάντα η μία πίσω απ' την άλλη), γνωρίζουν τεράστια επιτυχία.

Το 1963, νέες εκδηλώσεις της ανήσυχης καλλιτεχνικής του ιδιοσυγκρασίας: παίρνει το «Γκλόρια» και παρουσιάζει δύο δικά του μουσικά έργα: το *Κοντσέρτο για τρομπόνι και το Γιάννης, Τζόνι και Ιβάν*, αποκαλύπτοντας μια γόνιμη θεατρική-συγγραφική φαντασία.

Την ίδια χρονιά, παντρεύεται τη σημερινή γυναίκα του, την όμορφη Αυστριακή Χίλντεγκαρντ, απ' την οποία αποκτά δύο κόρες: την Εβίτα και τη Χίλντα.

Από δω και πέρα, ο Ντίνος Ηλιόπουλος θα ολοκληρώσει την καριέρα του. Παίζει στο Εθνικό, παίζει δίπλα στην Έλλη Λαμπέτη, στο μιούζικαλ *Γλυκιά Ίριμα*, παίζει με τον Αλέξη Σολομό, στο «Προσκήνιο», έργα κλασικά και μοντέρνα, κάνει μια περιοδεία-μαμούθ στην Αμερική, διαρκείας ενάμιση χρόνου (πράγμα πρωτοφανές για ελληνικό θίασο), παίζει σε Ηρώδειο και Επίδαυρο.

Στον απολογισμό των «πεπραγμένων» του θα πρέπει να προστεθούν, εκτός από θεατρικά έργα και ταινίες, δυο-τρεις δίσκοι (ο ένας με τα σατιρικά τού Σουρή), δύο βιβλία με ευθυμογραφήματα, ένα με ποιήματα και η υπό έκδοση αυτοβιογραφία του.

Μια μεγάλη καριέρα που –ευτυχώς για το ελληνικό θέατρο– συνεχίζεται. Και δε θα 'ναι παράδοξο αν θα μας επιφυλάξει κι άλλους σταθμούς, αν θα μας δώσει κι άλλες μεγάλες στιγμές της σκηνικής τέχνης.

*Την αδυναμία του για τις γυναίκες
κάθε άντρας τη μοιράζεται
ανάμεσα σ' εκείνην που είναι
μητέρα του, και σ' εκείνες που δεν
του είναι.*

Mickey Rooney

Όταν ήμουν δέκα χρό-
νών, η μητέρα μου
με πήρε μαζί της για
λίγες μέρες στο Παρίσι. Εκεί
αρρωσταίνω βαριά από κοι-
λιακό τύφο και μεταφέρομαι
στην κλινική.

Βρισκόμουν σ' ένα κώμα πιο
βαθύ κι απ' τις σκέψεις τού
Μάο. Μετά το ιατρικό συμ-
βούλιο, ο γκεστ-σταρ καθηγη-
τής μου 'χει βγάλει κιόλας ει-
σιτήριο με την Air Paradise.

Λέει στη μητέρα μου περίπου: «Αν ο Χριστός ήξερε πως ο Λάζαρος θα τα
'χε τινάξει σαν το γιο σας σε λίγο, δε θα 'χε κάνει τον κόπο να τον αναστή-
σει».

Μετά από λίγο, όμως, ένας ελληνογάλλος γιατρός της παλιάς καλής σχολής
αλλάζει τη θεραπεία, πιο πολύ βασισμένη αυτή στην αυταπάτηση και τη
ζεστασιά μιας μάνας που προτιμούσε να πάρει τον πυρετό και τους πόνους
απάνω της, παρά στις ενέσεις σαν δίκιλο Sprite που μου χώναν οι άλλοι. Κι
έτσι, ο Άγιος Πέτρος κάνει πορεία στην αμερικανική προεβεία, διαμαρτυ-
ρόμενος που διανυκτέρευσε τσάμπα.

Στο γαλλικό σχολείο ακολουθούσα τα ίχνη του Αϊνστάιν που, όπως διαβά-
σαμε, ήταν ο τελειοποιημένος κουμπούρας. Στα αρχαία ελληνικά είχα μόνο
κάποιο ελαφρυντικό. Στο εξωτερικό, οι Έλληνες είναι διπλά Έλληνες, και
οι γονείς μας μας είχαν έναν πολύ καλό δάσκαλο στο σπίτι, 2 και 3 ώρες
την ημέρα, για τη μητρική μας γλώσσα. Αλλά τα γαλλικά τους αρχαία ελλη-
νικά είχαν τόση σχέση με τα δικά μας που μιλάμε και μαθαίνουμε, όση το
ωράριο προγραμμάτων της ΕΡΤ με το Γκρίνουιτς. Ερασμακή προφορά:
έτσι το λένε - απ' τον Έρασμο, έναν ολλανδό σοφό που, αντί να κοιτάξει
να κάνει κάτι για τη δικιά του γλώσσα, που μοιάζει με αρρώστια του λά-
ρυγγα, σκέφτηκε να ρετουσάρι τη δική μας, για πιο εξαγωγήμη. Ορθογρα-
φικά φωνητική.

Δηλαδή, έπρεπε εγώ, που κάθε μέρα ρώταγα τη μάνα μου αν ήταν έτοιμο
το φαί, να λέω: «Εϊνάι ετοιμό το φαί;»

Ευτυχώς, όμως, το πατριωτικό μου αίμα το έπαιρνα πίσω στην έκθεση των

Ένας Ηλιόπουλος, ονόματι Ντίνος

γαλλικών, όπου έτρεχαν όλοι να με φτάσουν. Ντρεπόμουν ένας εγώ, ντρέπονταν είκοσι εννέα αυτοί. Η Kawasaki 1300 και τα «παπάκια» (Αίσωπος). Στην Αθήνα τώρα. Εδώ θα θυμηθώ το «Πατρίς 2», το βαποράκι της γραμμής Μασσαλία-Πειραιάς, που έκανε δυόμιση μέρες να μας φέρει. Με το αεροπλάνο, σήμερα, οι αποστάσεις δε μετριοούνται με χιλιόμετρα, αλλά με ώρες. Είσαι δεμένος σ' ένα κάθισμα, με θέα την πλάτη ενός άλλου καθίσματος, μπροστά σου. Οι σαρδέλες του κουτιού έχουν μια δική τους έκφραση: «Σαν σε μπόινγκ είμαστε εδώ μέσα». Τώρα, στα καινούργια, για εξοικονόμηση χώρου, σκέφτονται να βάλουν τις τουαλέτες έξω από το αεροπλάνο. Δεν ταξιδεύεις. Μπαίνεις και βγαίνεις. Τα αεροδρόμια αλλάζουν θέση από κάτω.

Να γυρίσουμε στο «Πατρίς 2». Είναι μια απέλπιδα υπόθεσή η νοσταλγία. Σήμερα, που όλα τρέχουν, τις γραφικότητες τις περνάς γρήγορα γρήγορα, με το fast forward κουμπί του βίντεό σου. Όμως, τι αλλιώτικη ποίηση ήταν εκείνη για μας που λαχταρούσαμε την πατρίδα για την οποία είχαμε ακούσει τόσα και τόσα! Με τα πρώτα καλωσορίσματα στη γλώσσα μας των καλόκαρδων συμπατριωτών μας, καθώς περνάγαμε τον Ισθμό. Ίσως ένα όμοιο δάκρυ να κύλησε απ' τα μάτια του Σολωμού όταν έγραφε τον ύμνο. Άμα νιώσετε στο αεροδρόμιο έναν τέτοιο κόμπο στο λαιμό, θα είναι απ' τη γραβάτα σας.

Μικρός, είχα δει, στη Γαλλία, τον Harold Lloyd, τον Buster Keaton, τα Φώτα της πόλης και τους Μοντέρνους καιρούς του Μολιέρου των ημερών μας, Charlie Chaplin (στα Φώτα της ράμπας μπήκα στις 3 και βγήκα στις 10), τους Αδελφούς Marx...

Και τώρα, περιήγηση στα αθηναϊκά θέατρα. Ανακαλύπτω τους μεγάλους μεγάλους μας: την Κοτοπούλη, τον Βεάκη, τον Αργυρόπουλο, τον Λογοθετίδη και τους ομοτίμους τους του μουσικού Κυριάκο Μανρέα, Βασίλη Αυλωνίτη. Η Κατίνα Παξινού έλειπε στην Αμερική με τον κ. Μινωτή, όπως και η Κυρία Αλίκη, νομίζω. Η Κυβέλη είχε διακόψει.

Τρέχω στις ταινίες του Danny Kaye, του Bob Hope, του Jerry Lewis. Κατακλέβω τις φιγούρες απ' τον Fred Astaire, τον Gene Kelly. Πάω αμέσως σπίτι και τις συναρμολογώ μ' ένα δίσκο στο πικάπ. Πολλοί σημερινοί, που έχουν δει τις ταινίες μου στην τηλεόραση, μου λένε: «Στα νιάτα σας, θα πρέπει να ήσαστε χορευτής». Φυσικά, δεν μπορώ να δεχτώ τη βεβήλωση για την ύψιστη τέχνη του χορού, που γι' αυτήν έδωσε ο Verlaine τον καλύτερο ορισμό: «Είναι η μουσική όταν την κοιτάς».

Αν δικαιούμαι έναν έπαινο είναι για το ότι, μέσα απ' την επιθυμία μου να ήμουν ένας τέτοιος χορευτής, εφεύρα την παρωδία του χορού – σαχλαμαρίτσες, δηλαδή.

Μ' αυτά και μ' αυτά μού 'ρθε λοιπόν. Κι αν δεν είναι απ' τον Σοφοκλή και τον Shakespeare, ζητάω συγγνώμη. Η ποίηση, ή είναι παντού ή δεν είναι πουθενά.

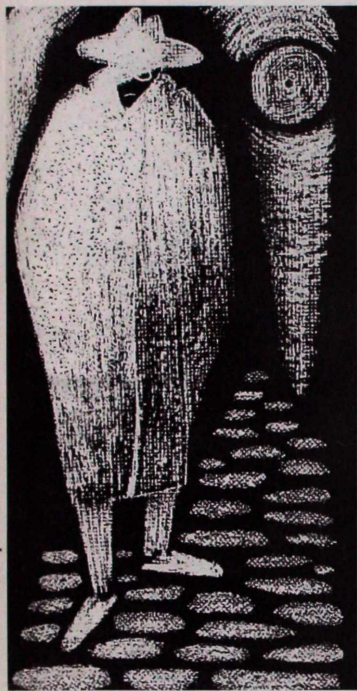
Ντ. Η.

Απόσπασμα από την ανέκδοτη Αυτοβιογραφία του

Της Φρόσως ο λεγόμενος, ο ράθυμος Τζωρτζής,
Ντερβίσης ή προφέσορας ή τζες ή χιμπατζής,
Που 'χε ντεπόζιτο καρδιά,
Συχνά κάθε που αφήνονταν μονάχος στους καημούς του,
Ένα σκοπό 'μολόγαγε, που λες, για χάρη γούστου,
Με κομπολόι συνοδειά.
Τσικ, τσικ, τσικ, κι η τρεμάμενη βραχνάδα της θαμπής
Φωνής του, στο βελούδινο αντηχούσε της νυχτιάς.
Κι αν πεις
Και για τις νότες τις ψηλές –ξεφάντωμα ερωτιάς–,
Ξεσπούσαν σ' έναν σέρτικο σεβντά νοσταλγικόν
Ως σκαρφαλώναν στην Κεράς του το μπαλκόνι,
Που 'χε τη γλάστρα διαπασών
Με το βασιλικό
Για να τον μαραζώνει.
Κι ώρες γλυκοπικράμενος απόμνεσκ' επειδή
Καρτέραι να τη δει
Να ξεπροβάλει στου παράθυρου την άκρη.
Και το 'πνιγε σαν του 'ρχονταν στο μάτι του το δάκρυ,
Γιατί δεν κλαίν' οι άντρες.
Τσικ, τσικ, μόν' άκουες ρυθμικά, σιγά να κλαίν' οι χάντρες.

Δουλεύοντας ένα ρόλο

Από τις ανέκδοτες αυτοβιογραφικές σελίδες του Ντίνου Ηλιόπουλου, αποσπούμε τις χαρακτηριστικές παραγράφους που δείχνουν τους τρόπους δουλειάς δύο σκηνοθετών του και μιας συνεργάτιδάς του:

Με τον Νίκο Κούνδουρο

«Δεν ξέρω πώς του 'ρθε του Κούνδουρου να με διαλέξει, εμένα, ή πώς μου 'ρθε εμένα να με μαγνητίσει αυτός ο νέος σκηνοθέτης και να μας οδηγήσει –τη Μαργαρίτα Παπαγεωργίου, τον Αργύρη κι εμένα– με τον σιγανό, υποβλητικό του τρόπο. Θέλω να πω κάτι προς τιμήν του. Πολλοί κομπάρσοι ήταν παλιοί ηθοποιοί της σύνταξης,

και δεν τους μεταχειριζόταν σαν όχλο, παρά με ρώταγε πρώτα τα ονόματά τους, για να τους φωνάζει έναν έναν και να τους δίνει την αξία τους που είχαν χάσει. Τζάκι κρητικό.»

Με τον Θόδωρο Αγγελόπουλο

«Οι σκηνοθέτες είναι μυστήριοι. Ο Αγγελόπουλος, στο *Μελισσοκόμο*, σ' ένα ρολάκι διάρκειας ενός φταρνίσματος, μου έλεγε εκατό πράγματα, για να μου πει μετά: “Και τώρα, ξέχασέ τα όλα. Πάμε!”»

Με την Έλλη Λαμπέτη

«Ήταν η ώρα που κάναμε πρόβα στη σκηνή του Θεάτρου “Μπροντγουαίη”, το χειμώνα του 1972, για το μιούζικαλ *Γλυκιά Ίριμα*. Στη σκηνή, εκείνη την ώρα, η Λαμπέτη κι εγώ – μόνοι μας. Πρόβα και ξανά πρόβα, για να μάθουμε τα λόγια μας και ν' αρχίσουμε, σιγά σιγά, να βρίσκουμε τους χαρακτήρες των ρόλων μας.

»Και τότε, ξαφνικά, ξέσπασε το κακό. Η Έλλη μιλούσε· μιλούσε ασταμάτητα, δυνατά – μόνη της. Τα λόγια που άκουγα, δε θυμόμουν να τα 'χα διαβάσει στο έργο. Εγώ περίμενα όρθιος. Περίμενα να τελειώσει.

»Στην αρχή, λέω: “Θα της έστριψε”. Έλεγε, έλεγε, έλεγε κι απαντούσε η ίδια. Μετά, κουράστηκα να περιμένω όρθιος, και πήρα μια καρέκλα. Σε λίγο, όμως, καθώς την άκουγα, λυπήθηκα που δεν είχα μπροστά μου ένα θρανίο.

»Γιατί είχα καταλάβει – σιγά σιγά... δεν ξέρω... μπορεί κι απότομα: έψαχνε το ρόλο της. Είχε αρνηθεί τόσες μέρες να τον βρει αμέσως, γρήγορα, επιπόλαια.

»Λέγαμε: “Τι κάνει; Πότε θ’ αρχίσει να παίζει;” Κάτι τη βασάνιζε. Για κάτι δεν ήταν σίγουρη.

»Κι όμως, ο ρόλος ήταν σχηματικά κλασικός: μια τροτέζα, κλεισμένη στα ύποπτα σοκάκια της Πλας Πιγκάλ – ένα σχιστό φουστάνι, μια τσάντα κρεμασμένη στον ώμο, το ανάλογο μπλαζέ περπάτημα της επαγγελματικής ρουτίνας.

»Σχηματικά μόνο. Αυτό δεν φτάνει.

»Μιλούσε, κι όλο πιο πολύ μου θύμιζε τον “Επιθεωρητή Μεγκρέ”. Δεν έψαχνε να βρει το ρόλο της απ’ όπου να ’ναι, να μπει μέσα και να κολυμπήσει: έψαχνε σαν επιστήμων-ντετέκτιβ να βρει την άκρη του αινίγματος, μια φράση, ένα συγκεκριασμό των περιστατικών, μια ερμητική εφαρμογή όλων των στοιχείων που είχε στη διάθεσή της απ’ το κείμενο, που θα της έδινε το κλειδί του σολ για να λειτουργήσουν όλα εναρμονισμένα.

»Παίζει. Της μιλάω, κι εκείνη μου απαντάει κανονικά, με τα λόγια του ρόλου της. Σε λίγο, στο ίδιο ύφος, συνεχίζει και μονολογεί δυνατά. Λέει άλλα πράγματα. Δεν ξέρω να ξεχωρίσω ποια είναι δικά της και ποια του κειμένου. Και δεν αφήνει να πάει παρακάτω η σκηνή. Ρωτάει κι απαντάει μόνη της. Σαν να μην υπάρχουμε οι άλλοι.

»“Αυτή είναι έτσι.” (Αναλύει το ρόλο της.)

»“Ε, πώς είναι έτσι, αφού παρακάτω είναι έτσι;”

»“Απλούστατα, γιατί λέει αυτό.”

»“Άσχετα αν παρακάτω λέει αυτό και κάνει εκείνο;”

»Και συνέχεια τέτοια, ατελείωτα – μισή ώρα, τρία τέταρτα, μία ώρα. Η αστυνομική έρευνα στην υπηρεσία του θεάτρου.

»Και ξαφνικά, ως διά μαγείας, βγήκε κι έπαιξε. Και δεν έπαιξε μονάχα αυτή – εναρμόνισε το σύμπαν. Ο σκηνοθέτης, ο σκηνογράφος, ο φροντιστής, οι ηθοποιοί, εμπνεύστηκαν μονομιάς.

»Δε γίνεται τίποτα περισσότερο απ’ τους άλλους θιάσους στο θίασο Λαμπέτη. Αυτό γίνεται μόνο: ένα κουμπί, κι όλα γίνονται βελούδινα, μεταξένια.

»Αυτή η μικρούλα (για μένα), αυτή η τοσοδούλα το δέμας, δεν κάνει πρόβα: κάνει δραματική σχολή – στον εαυτό της. Οι άλλοι δεν έχουν παρά να ευχηθούν να ’χαν κι άλλα αφτιά.

»Είπε: “Δε μου πάει ο ρόλος. Έκανα λάθος. Έπρεπε να τον παίζει η Φόνσου, που είναι κορίτσαρος και σέξι”.

»Οι θεατές είπαν: “Ποτέ δεν είδαμε τέτοια τρυφερή ερμηνεία σ’ ένα ρόλο που απαιτούσε χυδαιότητα. Είναι η άλλη όψη της τροτέζας, ο εσωτερικός της κόσμος, τα ονειράκια της”.

»“Αφήστε τα αυτά! Ντίνο, ‘έκλεψες’ την παράσταση – και σ’ ευχαριστώ!”

»Μα στη λάθος εκλογή ενός ρόλου κρίνεται ο μεγάλος ηθοποιός, που βρίσκει τον τρόπο να το πάει αλλού.

»“Ναι... καλά... Φιλολογία!”

»“Πάντως, εγώ σ’ ευχαριστώ. Και, πριν κλείσει η αυλαία στην τελευταία μας αυτή παράσταση, πάρε αυτό το κόκκινο τριαντάφυλλο σαν δικό μου χειροκρότημα”.

»Αισθηματολογία αν σας πω ότι δάκρυσα κι ότι δεν κοιμήθηκα καθόλου εκείνη τη νύχτα. Αυτό, όμως, είναι δικός μου λογαριασμός.»

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

1948

1. *Εκατό χιλιάδες λίρες*

Παραγωγή: Χρ. Σπέντζος,
Πρ. Μεραβίδης (Αττικά Φιλμ)
Σκηνοθεσία: Αλέκος Λειβαδίτης
Και με τους: Αλέκο Λειβαδίτη,
Μίμη Φωτόπουλο.

2. *Μαντάμ Σουσου*

Παραγωγή: Μέγα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Τάκης Μουζενίδης
Και με τους: Μαρίκα Νέξερ,
Βασίλη Λογοθετίδη, Γιώργο Παππά,
Μίμη Φωτόπουλο.

1949

3. *Διαγωγή μηδέν*

Παραγωγή: Ανζερβός
Σκηνοθεσία: Μιχάλης Γαζιάδης,
Γιάννης Φιλίππου
Και με τους: Έλλη Λαμπέτη,
Λάμπρο Κωνσταντάρα, Δήμο Σταρένιο.

1950

4. *Οι απαχρηδες των Αθηνών*

Παραγωγή: Ολύμπια Φιλμ - Π. Δαδήρας
Σκηνοθεσία: Ηλίας Παρασκευάς
Και με τους: Αιμίλιο Βεάκη,
Μίμη Φωτόπουλο, Άννα Καλουτά,
Λάμπρο Κωνσταντάρα.

5. *Τα αρραβωνιάσματα*

Παραγωγή: Νόβακ Φιλμ
Σκηνοθεσία: Μαρία Πλυτά
Και με τους: Αιμίλιο Βεάκη, Νίκο Τζόγια,
Δήμο Σταρένιο.

1956

6. *Τα τέσσερα σκαλοπάτια*

Παραγωγή: Ανζερβός
Σκηνοθεσία: Γιώργος Ζερβός
Και με τους: Μίμη Φωτόπουλο,
Νίκο Χατζίσκο, Γεωργία Βασιλειάδου.

7. *Προ πάντων, ψυχραιμία*

Παραγωγή: Πρόδρομος Μεραβίδης
Σκηνοθεσία: Ντίνος Ηλιόπουλος,
Μίμης Φωτόπουλος
Και με τους: Μίμη Φωτόπουλο, Άννα
Κυριακού, Γιάννη Γκιωνάκη.

1952

8. *Ο πύργος των ιπποτών*

Παραγωγή: Ανζερβός
Σκηνοθεσία: Γιώργος Ασημακόπουλος
Και με τους: Πέτρο Κυριακό,
Μίμη Φωτόπουλο, Κώστα Χατζηχρήστο,
Σμαρούλα Γιούλη.

9. *Ο γρουσουζής*

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιώργος Τζαβέλλας
Και με τους: Ορέστη Μακρή,
Μίμη Φωτόπουλο, Γεωργία Βασιλειάδου.

1953

10. *Εύα*

Παραγωγή: Κομίνης Φιλμ
Σκηνοθεσία: Μαρία Πλυτά
Και με τους: Μάνο Κατράκη,
Αλέκο Αλεξανδράκη.

1954

11. *Θανασάκης ο πολιτευόμενος*

Παραγωγή: Γκλόρια Φιλμ - Χρ. Σπέντζος
Σκηνοθεσία: Αλέκος Σακελλάριος
Και με τους: Άννα Συνοδινού,
Δέσπω Διαμαντίδου.

12. *Νυχτερινή περιπέτεια*

Παραγωγή: Γιώργος Λαζαρίδης
Σκηνοθεσία: Άγγελος Τερζάκης
Και με τους: Βασίλη Διαμαντόπουλο,
Νταίζη Μαυράκη.

13. *Χαρούμενο ξεκίνημα*

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος
Και με τους: Νίκο Ρίζο, Γιώργο
Οικονομίδα, Βασίλη Αυλωνίτη,
Γεωργία Βασιλειάδου, Μάρω Κοντού.

1955

14. *Γλέντι, λεφτά κι αγάπη*

Παραγωγή: Ανζεερβός
Σκηνοθεσία: Νίκος Τσιφόρος
Και με τους: Βασίλη Αυλωνίτη,
Σμαρούλα Γιούλη, Σπεράντζα Βρανά.

15. *Τζο ο τρομερός*

Παραγωγή: Ανζεερβός
Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος
Και με τους: Νίκο Ρίζο,
Διονύση Παπαγιαννόπουλο,
Γιάννη Αργύρη, Παντελή Ζερβό.

1956

16. *Ο δράκος*

Παραγωγή: Αθηναϊκή Κινηματογραφική
Εταιρεία
Σκηνοθεσία: Νίκος Κούνδουρος
Και με τους: Γιάννη Αργύρη, Μαργαρίτα
Παπαγεωργίου, Θανάση Βέγγο.

1957

17. *Της τύχης τα γραμμένα*

Παραγωγή: Παρθενών Φιλμ
Σκηνοθεσία: Φίλιππος Φυλακτός
Και με τους: Αντιγόνη Βαλάκου,
Κώστα Κακαβά, Μαρίκα Νέξερ,
Διονύση Παπαγιαννόπουλο, Νίκο Ρίζο.

1958

18. *Μια λατέρνα, μια ζωή*

Παραγωγή: Ανζεερβός
Σκηνοθεσία: Σωκράτης Καφάσκης
Και με τους: Ορέστη Μακρή,
Τζένη Καρέζη, Πέτρο Φυσσούν.

19. *Μέλπω*

Παραγωγή: Σάββας Φιλμ
Σκηνοθεσία: Φρίξος Ηλιάδης
Και με τους: Σπεράντζα Βρανά,
Νίκο Τζόγια, Νίκο Ρίζο, Παντελή Ζερβό,
Άννα Μαντζουράνη.

20. *Κάθε εμπόδιο για καλό*

Παραγωγή: Έλκιν Φιλμ
Σκηνοθεσία: Χρήστος Αποστόλου
Και με τους: Θανάση Βέγγο,
Σμαρούλα Γιούλη, Γιώργο Δαμασιώτη.

21. *Τέσσερις νύφες κι ένας γαμπρός*

Παραγωγή: Τζαλ Φιλμ
Σκηνοθεσία: Τζανής Αλιφέρης
Και με τους: Βασίλη Αυλωνίτη,
Σμαρούλα Γιούλη.

1959

22. *Στουρνάρα 288*

Παραγωγή: Κλέαρχος Κονιτσιώτης
Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος
Και με τους: Ορέστη Μακρή,
Σμαρούλα Γιούλη, Μαίρη Χρονοπούλου,
Σοφία Βέμπο.

23. *Αμαρυλλίς*

Παραγωγή: Δαμασκηνός-Μιχαηλίδης
Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος
Και με τους: Κώστα Κακαβά,
Φλωρέτα Ζάννα, Δημήτρη Μυράτ,
Νίκο Κούρκοιλο.

24. *Να πεθερός, να μάλαμα*

Παραγωγή: Ελληνικός Κινηματογραφικός
Οργανισμός
Σκηνοθεσία: Μάριος Νούσιος
Και με τους: Μίμη Φωτόπουλο,
Νανά Σκιαδά, Τάκη Μηλιάδη.

25. *Γαμήλιες περιπέτειες*

Παραγωγή: Άθενς Φιλμ
Σκηνοθεσία: Κώστας Γεωργούτσος
Και με τους: Κώστα Κακαβά, Γιάννη
Γκιωνάκη, Ξένια Καλογεροπούλου.

1960

26. *Καλημέρα, Αθήνα*

Παραγωγή: Δαμασκηνός-Μιχαηλίδης
Σκηνοθεσία: Γρηγόρης Γρηγορίου
Και με τους: Γιώργο Οικονομίδα,
Νίκο Κούρκοιλο, Β. Αυλωνίτη.

27. Οικογένεια Παπαδοπούλου

Παραγωγή: Κύκλος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ροβήρος Μανθούλης
Και με τους: Ορέστη Μακρή,
Κάκια Αναλυτή, Θανάση Βέγγο.

28. Το κοροϊδάκι της δεσποινίδος

Παραγωγή: Αφοί Ρουσσόπουλοι & Σία
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Τζένη Καρέζη,
Διονύση Παπαγιαννόπουλο.

29. Μακρουκωσταίοι και Κοντογιώργηδες

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Αλέκος Σακελλάριος
Και με τους: Κώστα Χατζηχρήστο,
Παντελή Ζερβό, Λαυρέντη Διανέλλο.

30. Τρεις κούκλες κι εγώ

Παραγωγή: Αφοί Ρουσσόπουλοι & Σία
Σκηνοθεσία: Νίκος Τσιφόρος
Και με τους: Γιώργο Λευτεριώτη, Μάρω
Κοντού, Νίκο Ρίζο, Μάρθα Καραγιάννη.

31. Χριστίνα

Παραγωγή: Αφοί Ρουσσόπουλοι & Σία
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Τζένη Καρέζη,
Ανδρέα Μπάροκουλ, Θανάση Βέγγο

1961

32. Ζητείται ψεύτης

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ -
Κλέαρχος Κονιτσιώτης
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Παντελή Ζερβό,
Θανάση Βέγγο.

1962

33. Η κυρία του κυρίου

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Γκέλυ Μαυροπούλου,
Καίτη Πάνου, Μπέτυ Μοσχονά.

34. Ο ατσίδας

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Ζωή Λάσκαρη,
Παντελή Ζερβό, Θανάση Βέγγο.

35. Μερικοί το προτιμούν κρύο

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Ρένα Βλαχοπούλου,
Ζωή Λάσκαρη, Κώστα Βουτσά,
Γιώργο Κωνσταντίνου.

1963

36. Τα παλληκαράκια της παντρειάς

Παραγωγή: Ωμέγα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Φρίξος Ηλιάδης
Και με τους: Μίμη Φωτόπουλο,
Κατερίνα Γώγου.

37. Ο φίλος μου ο Λευτεράκης

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Αλέκος Σακελλάριος
Και με τους: Κώστα Βουτσά,
Μάρω Κοντού, Γιώργο Κωνσταντίνου.

38. Κάτι να καίει

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Κώστα Βουτσά,
Έλενα Ναθαναήλ, Ρένα Βλαχοπούλου.

1964

39. *Το δόλωμα*

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Αλέκος Σακελλάριος
Και με τους: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Αλέκο Αλεξανδράκη, Ανδρέα Μπάροκουλη.

40. *Οι κληρονόμοι*

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Κώστα Χατζηχρήστο, Κώστα Βουτσά.

41. *Φωνάζει ο κλέφτης*

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης
Και με τους: Ρένα Βλαχοπούλου, Διογύση Παπαγιαννόπουλο.

42. *Να ξει κανείς ή να μη ξει*

Παραγωγή: Αφοί Ρουσσόπουλοι & Σία
Σκηνοθεσία: Ορέστης Λάσκος
Και με τους: Λάμπρο Κωνσταντάρα, Σωτήρη Μουστάκα.

1966

43. *Ό,τι λάμπει είναι χρυσός*

Παραγωγή: TV Φιλμς
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Ερρίκο Κονταρίνη, Κατερίνα Γιουλάκη.

44. *Οι κυρίες της αυλής*

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ντίνος Ηλιόπουλος
Και με τους: Ντίνο Δημόπουλο, Αλέκο Αλεξανδράκη, Νόρα Βαλσάμη, Κώστα Πρέκα.

1967

45. *Ο ανακατωσούρας*

Παραγωγή: Αφοί Ρουσσόπουλοι & Σία
Σκηνοθεσία: Γρηγόρης Γρηγορίου
Και με τους: Κούλη Στολίγκα, Νίκο Σταυρίδη, Γκέλυ Μαυροπούλου.

46. *Η κοροϊδάρια*

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Καραγιάννης
Και με τους: Γιάννη Γκιωνάκη, Μαριάννα Κουράκου, Βαγγέλη Πλιού.

47. *Ο κόσμος τρελάθηκε*

Παραγωγή: Αφοί Ρουσσόπουλοι & Σία
Σκηνοθεσία: Ερρίκος Θαλασσινός
Και με τους: Σωτήρη Μουστάκα, Γιώργο Μιχαλακόπουλο, Λίλιαν Μηνιάτη.

1968

48. *Η Αθήνα μετά τα μεσάνυχτα*

Παραγωγή: Κλέαρχος Κονιτσιώτης
Σκηνοθεσία: Αριστείδης Καρυίδης-Φουκς
Και με τους: Κώστα Χατζηχρήστο, Άννα Φόνσου.

49. *Ο σατράπης*

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Ανδρίτσος
Και με τους: Σταύρο Ξενίδη, Ξένια Καλογεροπούλου.

50. *Ο πιο καλός ο μαθητής*

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Ανδρίτσος
Και με τους: Νίκο Σταυρίδη, Ξένια Καλογεροπούλου.

1969

51. *Ο θαυματοποιός*

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Ανδρίτσος
Και με τους: Νίκο Σταυρίδη, Βιβέτα Τσιούνη.

52. *Ο Στρατής παραστράτησε*

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Καραγιάννης

Και με τους: Άννα Φόνσου, Νίκο Ρίζο,
Δήμο Σταρένιο.

1970

53. Τέσσερις άσσοι

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Καραγιάννης
Και με τους: Νίκο Σταυρίδη,
Μίμη Φωτόπουλο, Γιάννη Γκιωνάκη.

54. Να 'τανε το 13 να 'πεφτε σε μας

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος
Και με τους: Διονύση Παπαγιαννόπουλο,
Άννα Μαντζουράνη, Ρίκα Διαλυνά.

1972

55. Οι εκβιαστές

Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Λάκη Κομνηνό,
Ανδρέα Μπάρκουλη, Άννα Βαγενά.

56. Συμμορία ερασιτών

Παραγωγή: Κλέαρχος Κονιτσιώτης
Σκηνοθεσία: Βαγγέλης Σερντάρης
Και με τους: Μάρω Κοντού, Νίκο Ρίζο.

1979

57. Τζακ ο καβαλάρης

Παραγωγή: Γκρέκα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ντίμης Δαδήρας
Και με τους: Κώστα Βουτσά,
Μαίρη Βιδάλη.

58. Οι φανταρίνες

Παραγωγή: Γκρέκα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ντίμης Δαδήρας
Και με τους: Ρένα Βλαχοπούλου,
Στάθη Ψάλτη, Μαρία Κώνστα.

1980

59. Ο ποδόγυρος

Παραγωγή: Ν. Παπαδόπουλος
Σκηνοθεσία: Γιώργος Λαζαρίδης
Και με τους: Μάρω Κοντού,
Μαίρη Χρονοπούλου, Στάθη Ψάλτη.

60. Ξεβράκωτος Ρωμιός

Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Νίκο Ρίζο, Γεωργία Ζώη,
Κατερίνα Γιουλάκη.

61. Πονηρό θηλυκό,

κατεργάρα γυναίκα

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Καραγιάννης
Και με τους: Αλίκη Βουγιουκλάκη,
Δάνη Κατρανίδη, Κώστα Ρηγόπουλο.

1981

62. Ο Κώστος έξω από το ΝΑΤΟ

Παραγωγή: Καραγιάννης-
Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Ντίμης Δαδήρας
Και με τους: Κώστα Βουτσά,
Στάθη Ψάλτη.

63. Γκαρσονιέρα για δέκα

Παραγωγή: Γκρέκα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ντίμης Δαδήρας
Και με τους: Χρόνη Εξαρχάκο,
Ηλία Λογοθέτη.

64. Κατάσκοπος Νέλλη

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Τάκης Βουγιουκλάκης
Και με τους: Αλίκη Βουγιουκλάκη,
Φαίδωνα Γεωργίτη, Δάνη Κατρανίδη.

65. Ένας κοντός θα μας σώσει

Παραγωγή: Καραγιάννης-Καρατζόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Καραγιάννης
Και με τους: Νίκο Ρίζο,
Έλενα Ναθαναήλ.

66. Μια φορά κι έναν καιρό

Παραγωγή: Τάκης Σιμονετάτος
Σκηνοθεσία: Κώστας Μπακοδήμος
Και με τους: Χριστίνα Θεοδωροπούλου,
Μ. Ζήτα.

1982

67. Απίθανοι, αλλιώτικοι κι ωραίοι

Παραγωγή: Ν. Παπαδόπουλος
Σκηνοθεσία: Κώστας Μπακοδήμος
Και με τους: Νίκο Παπαναστασίου,
Νίκο Γαλανό.

68. Εδώ και τώρα, αγγούρια

Παραγωγή: Γκρέκα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Ντίμης Δαδήρας
Και με τους: Χρόνη Εξαρχάκο,
Ελένη Φιλίνη.

1983

69. Μια παπαδιά στα μπουζούκια

Παραγωγή: Χρήστος Κυριακόπουλος
Σκηνοθεσία: Χρήστος Κυριακόπουλος
Και με τους: Καίτη Παπανίκα,
Γιάννη Γκιωνάκη, Ηλία Λογοθέτη.

70. Στα σαγόνια της Εφορίας

Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Νίκο Τσούκα, Βίλμα Τσακίρη.

71. Άγριες πλάκες στα θρανία

Παραγωγή: Σπέντζος Φιλμ

Σκηνοθεσία: Ηλίας Μυλωνάκος
Και με τους: Νίκο Ρίζο, Γιάννη Βογιατζή,
Νατάσα Γερασιμίδου.

72. Δάσκαλε που δίδασκες

Παραγωγή: Γκρέκα Φιλμ
Σκηνοθεσία: Μιχάλης Λεφάκης
Και με τους: Γιάννη Βογιατζή,
Ηλία Λογοθέτη.

1984

73. Ρόδα, τσάντα και κοπάνα

Παραγωγή: Σπέντζος Φιλμ
Σκηνοθεσία: Όμηρος Ευστρατιάδης
Και με τους: Γιάννη Γκιωνάκη, Νίκο Ρίζο,
Μίμη Φωτόπουλο.

74. Ροκάκιες την ημέρα, το βράδυ καμαριέρα

Παραγωγή: Στράτος Μαρκίδης
Σκηνοθεσία: Όμηρος Ευστρατιάδης
Και με τους: Σωτήρη Τζεβελέκο,
Γιάννη Βογιατζή, Ηλία Λογοθέτη,
Γιάννη Γκιωνάκη.

75. Άλλος για τον Παράδεισο

Παραγωγή: Τάκης Σιμονετάτος
Σκηνοθεσία: Τάκης Σιμονετάτος
Και με τους: Νίκο Ρίζο, Βάσο Αδριανό.

76. Και κλάααμα στα σχολεία

Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Βίλμα Τσακίρη, Νίκο Ρίζο.

1985

77. Μια γυναικάρα στα μπουζούκια

Παραγωγή: Χρήστος Κυριακόπουλος
Σκηνοθεσία: Χρήστος Κυριακόπουλος
Και με τους: Καίτη Παπανίκα,
Κώστα Τσάκωνα.

78. Κορίτσια για τσίμπημα

Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Ελένη Φιλίνη,
Παύλο Χαϊκάλη.

79. Ιππότες της λακκούβας

Παραγωγή: Ευρώπη Φιλμ - Action Film
Σκηνοθεσία: Όμηρος Ευστρατιάδης
Και με τους: Κώστα Βουτσά,
Σόφη Ζαννίνου.

1986

80. Μελισσοκόμος

Παραγωγή: Ελληνικό Κέντρο
Κινηματογράφου

Σκηνοθεσία: Θόδωρος Αγγελόπουλος
Και με τους: Marcello Mastroianni,
Serge Reggiani, Νάντια Μουρούζη,
Τζένη Ρουσσέα.

81. Τα τούβλα

Παραγωγή: Σπέντζος Φιλμ -
Ευρώπη Φιλμ
Σκηνοθεσία: Όμηρος Ευστρατιάδης
Και με τους: Κώστα Βουτσά,
Σωτήρη Μουστάκα.

82. Πονηρός είμαι, ό,τι θέλω κάνω

Παραγωγή: Χρήστος Κυριακόπουλος
Σκηνοθεσία: Χρήστος Κυριακόπουλος
Και με τον Κώστα Τσάκωνα.

1987

83. Κατάσκοποι της συμφοράς

Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Τέτα Κωνσταντά,
Γιώργο Ματαράγκα, Βίλμα Τσακίρη.

84. Μάγκες και μόρτισσες

Παραγωγή: Χρήστος Κυριακόπουλος
Σκηνοθεσία: Χρήστος Κυριακόπουλος
Και με τον Ηλία Λογοθέτη.

1989

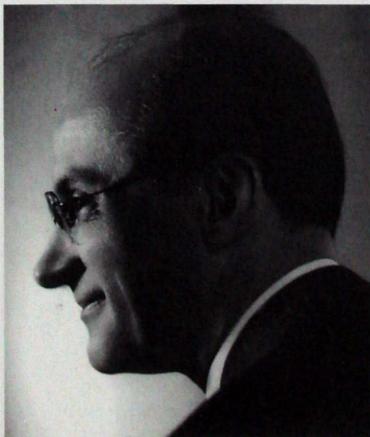
85. Υπερεπίγον

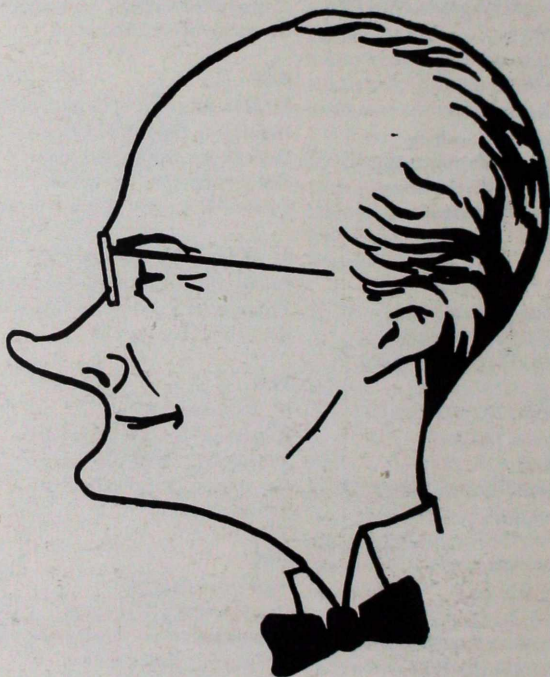
Παραγωγή: Παύλος Φιλίππου
Σκηνοθεσία: Παύλος Φιλίππου
Και με τους: Σπύρο Καλογήρου,
Τέτα Κωνσταντά.

1995

86. Ράδιο Μόσχα

Παραγωγή: Νίκος Βεργέτης - Ε.Κ.Κ.
Σκηνοθεσία: Νίκος Τριανταφυλλίδης
Και με τους: Χάρρυ Κλυνν,
Blaine Reininger, Σβετλάνα Πανκράτοβα.

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

